

เครื่องมือวัดและประเมินผล
“วรรณคดีและวรรณกรรม”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

ตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๓ จากบทอ่านต่อไปนี้

ขุนนางพร้อมน้อมนอบหมอบขม้าย กับนารีมิได้รู้ว่าผู้ใด ต่างวังเข้าเฝ้าองค์พระทรงยศ จอมกษัตริย์ตรัสถามความนคร	เห็นเจ้านายแน่วจิตคิดสงสัย ยังจำได้แต่ก่umarเมื่อราญอรอน น้อมประณตนั่งฟังรับสั่งสลอน ราษฎรเคืองเข็ญเป็นอย่างไร (พระอภัยมณี, พระสุนทรโวหาร(สุนทรภู่))
--	--

๑. บทอ่านนี้ใช้วิธีการเขียนแบบใด

- ก. พรรณนา
- ค. บรรยาย

- ข. อธิบาย
- ง. อุปมา

๒. จากบทอ่าน **ไม่ปรากฏ** ลักษณะใด

- ก. สัมผัสใน
- ค. เล่นคำเชิงฉกฉวย

- ข. สัมผัสพยัญชนะ
- ง. ใช้คำให้เห็นภาพเคลื่อนไหว

๓. ข้อใดใช้คำแสดงการรับรู้แตกต่างจากข้ออื่น

- ก. มโหระทึกก็ก้องกังวาลซ้องชัย
- ค. ต่างก็ออกโรงปะชันสนั่นฉาว

- ข. จะใกล้รุ่งฟุ้งกลิ่นสุคนธ์ริน
- ง. ชาวประโคนต่างประโคนเสียงโครมครื้น

ตอบคำถาม ข้อ ๔ - ๕ จากบทอ่านต่อไปนี้

(๑) พระเชษฐา ว่าไอ้ พ่อเพื่อนยาก มาถึงวังยังไม่ถึงสักครึ่งวัน พระกริ้วกราดคาดโทษว่าโหดเขลา อยู่ที่อายไพร่ฟ้าประชาชน	(๒) สู้อำบากบุกป่าพนาสันต์ ยังไม่ทันทดลองทั้งสองคน พี่กับเจ้านี้เห็นไม่เป็นผล ผิดก็ดันดันไปในไพรวัน (พระอภัยมณี, พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่))
---	---

๔. จากบทอ่าน บุคคลหมายเลข (๑) และ (๒) น่าจะมีสัมพันธ์ตามข้อใด

- ก. เพื่อน
- ค. พ่อ - ลูก

- ข. พี่ - น้อง
- ง. อา - หลาน

๕. บทอ่านนี้ใช้กวีโวหารประเภทใด

- ก. เสาวรสจณี
- ค. พิโรธวาทัง

- ข. นารีปราโมทย์
- ง. สัลลาปังคพิสัย

ตอบคำถาม ข้อ ๖ - ๘ จากบทอ่านต่อไปนี้

เมื่อนั้น เนาในที่ประทับพลับพลา จนโพล้เพล้เวลาอัสดง พระเนตรขวาเขม่นเป็นอัศจรรย์ วันนี้ฟังสำเนียงเสียงศิลป์ หรือพวกพาลไพร่มีชัย	พระตรีภพลบลอกนภา คอยพระอนุชาลาวัณย์ สุริยงลับไม้ไพร่สณฑ์ ผิดประหลาดหวาดหวั่นพรันพระทัย ฟ้าดินเลื่อนลั่นหวั่นไหว จำจะไปตามพระอนุชาฯ (รามเกียรติ์, พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)
---	---

๖. คำในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกันมากที่สุด

ก. โพล้เพล้ - อัสดง	ข. อนุชา - ลาวัณย์
ค. ประทับ - พลับพลา	ง. สุริยง - ไพร่สณฑ์

๗. ข้อใด ไม่ได้ กล่าวถึงในบทประพันธ์

ก. เวลา	ข. สถานที่
ค. ความเชื่อ	ง. วิถีชีวิต

๘. จากบทอ่าน “พระตรีภพ” มีความรู้สึกตามข้อใด

ก. เป็นห่วง	ข. ง่วงเหงา
ค. เศร้าโศก	ง. โดดเดี่ยว

ตอบคำถาม ข้อ ๙ - ๑๐ จากบทอ่านต่อไปนี้

<p>“ก็แกจะต้องเสียมทำไม <u>แก้วสารพัดนึก</u> อยู่ในกำมือแล้ว จะนึกเอาอะไรก็ได้ทั้งนั้น แหมพอกแกมีงานอะไรทีหนึ่ง บ้านเกือบไม่พอรับแขก ทั้งเจ้านาย ทั้งขุนนาง ทั้งพ่อค้า พวกกันไปทั้งนั้น เปียกกันคลัก ๆ รวากับปลาซาติน คนเช่นคุณ เช่นผม ต้องไปเที่ยววิ่งเชิญเสียแทบตาย แต่ยั้งงั้นไม่มีใครจะได้ใครมา วงศ์ตระกูลหรืออะไร ๆ มันก็ไม่สู้มีเงินนะคุณนะ”</p> <p>(บทละครพูดเรื่อง น้อยอินทเสน, พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)</p>

๙. คำว่า “แก้วสารพัดนึก” ในบทอ่านมีความหมายตามข้อใด

ก. เงิน	ข. อำนาจ
ค. วงศ์ตระกูล	ง. การจัดงานเลี้ยง

๑๐. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. “ผม” ไม่พอใจ “แก”	ข. “ผม” ไม่พอใจ “คุณ”
ค. “ผม” กล่าวถึง “คุณ”	ง. “ผม” กำลังสนทนากับ “คุณ”

ตอบคำถาม ข้อ ๑๑ - ๑๒ จากบทอ่านต่อไปนี้

“รอเรือลำเล็กมาก ถ้าไม่นับพองพืดกับฮอนกฮุก เรายืนกันสามตัวพร้อม ๆ กันลำบากแน่ เพราะน้ำหนักรวมจะทำให้ น้ำทะเลลึกเข้าเรือจนจมก่อนถึงฝั่ง แต่หากจะแบ่งข้ามไปข้ามมา มากกว่าหนึ่งเที่ยว เราต้องวางแผนให้ดี เพราะกระแสน้ำรุนแรงมาก มันจะผลักพาให้รอเรือไหลทะเลแยงกับแนวตัดขวางของแม่น้ำ พุดง่าย ๆ คือ เราไม่สามารถมุ่งตรงไปยังตำแหน่งตรงกันข้ามกับจุดที่เรายืนอยู่ได้ ที่มันแยงมาก ๆ เลย คือ ถ้าเราจะผิดพลาด กระแสน้ำจะพัดพาให้รอเรือเลยจุดปลอดภัยไป กลายเป็นริมฝั่งตลิ่งสูงรกเรือกับผาชัน แม้ถึงฝั่งก็ไม่อาจขึ้นไปได้ ข้าจะวาดรูปให้ดู”

(ขวตคน อยู่หนไต, ซัยกร หาญไฟฟ้า)

๑๑. จากบทอ่านแสดงให้เห็นลักษณะของผู้พูดตามข้อใด

ก. ฉลาดและกล้าหาญ

ข. สุขภาพและมีน้ำใจ

ค. รอบคอบและมีความรู้

ง. มั่นใจในตนเองสูงและคล่องแคล่ว

๑๒. จากบทอ่าน ข้อใดไม่ใช่ข้ออุปสรรคที่ตัวละครพบ

ก. เรือลำเล็ก

ข. มีคนมาก

ค. น้ำไหลเชี่ยว

ง. แม่น้ำกว้างและลึกมาก

ตอบคำถาม ข้อ ๑๓ - ๑๕ จากบทอ่านต่อไปนี้

ชีวิตคนอยู่ได้อย่างมีความสุขพอสมควร เพราะรู้จักล้มความเจ็บปวดแต่กร้าวที่เคยเกิดขึ้นครั้งหนึ่ง หรือหลายครั้งในเวลาที่ผ่านมาแล้วเท่านั้น และถ้าพร้อมเสมอที่จะตั้งต้น ทุกอย่างก็ยิ่งพร้อมเสมอที่จะงดงาม

(บ้านชนน, กฤษณา อโศกสิน)

๑๓. จากบทอ่าน ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใด

ก. ให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ข. ให้พร้อมเสมอที่จะตั้งต้น

ค. ให้รู้จักล้มความเจ็บปวด

ง. ให้เห็นความงดงามของชีวิต

๑๔. ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนอย่างไร

ก. ใช้ข้อความเชิงเหตุผล

ข. บรรยายรายละเอียดวิธีการที่ชัดเจน

ค. พรรณนาความสำคัญของสิ่งที่ควรปฏิบัติ

ง. อธิบายขยายความให้เห็นความสำคัญ

๑๕. จากบทอ่าน ข้อใดมีคำที่สัมพันธ์กันแตกต่างจากข้ออื่น

ก. เจ็บปวด - แตกร้าว

ข. ครั้งหนึ่ง - หลายครั้ง

ค. ตั้งต้น - งดงาม

ง. เคยเกิดขึ้น - ล่วงเลย

ตอบคำถาม ข้อ ๑๖ - ๑๘ จากบทอ่านต่อไปนี้

“สายลมพัดแรงขึ้นเรื่อย ๆ ผมเพิ่งเข้าใจคำว่ายิ่งสูงยิ่งหนาวก็วันนี้เอง ผมอยู่สูงจากพื้นดินมาก และอากาศก็หนาวมากเช่นกัน เมื่อผมลองเพิ่มความสูงขึ้น อากาศก็ยิ่งหนาวเย็นมากขึ้นเรื่อย ๆ ผมจึงต้อง ยอมแพ้ด้วยการกลับมาลอยให้ต่ำลง โดยให้ระดับความสูงอยู่ประมาณยอดไม้ ร่องเท้าที่ผมใส่ทำให้ผมรู้สึก เหมือนอยู่บนพื้นแข็ง ๆ ทั้งที่ความจริงผมเดินบนอากาศ ผมทั้งลอยและเดินเล่นไปมาอยู่บนนั้นจนเหนื่อย ก็ยังไม่มีใครมา ผมจึงตัดสินใจจะไปดูที่บริเวณชายป่า เพราะเมื่อสักครู่ผมสังเกตเห็นแสงไฟจากตรงนั้น อาจมีใครมาเดินป่าและตั้งแคมป์ก็ได้”

(ปราสาทกระต่ายจันทร์, จันทร์เจ้า)

๑๖. จากบทอ่าน ไม่ปรากฏ การใช้ภาษาลักษณะใด

ก. สำนวน	ข. ความเปรียบ
ค. บรรยายความ	ง. พรรณนาความ

๑๗. จากบทอ่านน่าจะเป็นช่วงเวลาใด

ก. เช้า	ข. เที่ยง
ค. เย็น	ง. กลางคืน

๑๘. จากบทอ่าน “ผม” รู้สึกอย่างไร

ก. เบื่อ	ข. กังวลใจ
ค. ตื่นเต้น	ง. ร่าเริงยินดี

ตอบคำถาม ข้อ ๑๙ - ๒๐ จากบทอ่านต่อไปนี้

“นักรบที่ร้ายกาจอีกผู้หนึ่งคือ ผีตวันประกันพรุ่ง รูปร่างของเขามีลักษณะเป็นลูกกลม ๆ คล้ายลูกบอล ผิวหนังล้านเลี่ยน เพื่อสะดวกในการไหลลื่นและหมุนกลิ้งไปยังวันพรุ่งนี้ได้อย่างรวดเร็ว”

(ส้มสีม่วง, ดาวกระจาย)

๑๙. การบรรยายลักษณะตัวละครดังบทอ่านเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ก. เหมาะสม เพราะเหมือนคนธรรมดาทั่วไป
ข. เหมาะสม เพราะบรรยายตรงตามลักษณะของตัวละคร
ค. ไม่เหมาะสม เพราะรูปลักษณะไม่น่าชื่นชมตรงข้ามกับชื่อตัวละคร
ง. ไม่เหมาะสม เพราะอธิบายแล้วไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมตัวละคร

๒๐. ข้อใดมีพฤติกรรมตามตัวละครข้างต้น

ก. ภูมามักพาเพื่อน ๆ ไปเที่ยวเล่นที่บ้านบ่อยครั้ง
ข. พัดโบกไม่ชอบไปโรงเรียนเพราะชอบนอนมากกว่า
ค. วารี่บ่นกับตัวเองบ่อย ๆ ว่าไม่มีความสามารถมากพอ
ง. วายุรับปากเพื่อนว่าจะช่วยงานแต่ขอเลื่อนวันทำงาน

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๒ จากบทอ่านที่กำหนดให้ ใช้เวลา ๒๐ นาที

พระฟังความพราหมณ์น้อยสนองถาม
อันดนตรีมีคุณทุกอย่างไป
ถึงมนุษย์ครุฑาเทวราช
แม้ในปีเราเป่าไปให้ได้ยิน
ให้ใจอ่อนนอบหลับลิ้มสติ
ซึ่งสงสัยไม่สิ้นในวิญญูญาณ
แล้วหทัยปีที่ท่านอาจารย์ให้
พระเป่าเปิดนิ้วเอกวิเวกตั้ง

จึงเล่าความจะแจ้งแฉ่งไข
ย่อมใช้ได้ดังจินดาค่าบุรินทร์
จตุบาทกลางป่าพนาสินธ์
ก็สุดสิ้นโทโสที่โกรธา
อันลัทธิดนตรีดีหนักหนา
จงนิทราเถิดจะเป่าให้เจ้าฟัง
เข้าฟังพฤษภาไตรตั้งใจหวัง
สำเนียงวังเวงแว่วแจ้วจับใจฯ
(พระอภัยมณี, พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่))

๑. ให้นักเรียนถอดความจากบทอ่าน

๒. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน